

România-Schengen | Europarlamentarul Eugen Tomac a deschis o acțiune în justiție împotriva Consiliului UE

Europarlamentarul Eugen Tomac (PPE, PMP) a anunțat luni, într-o postare video pe Facebook, că a decis, în calitate de deputat în Parlamentul European, să deschidă o acțiune împotriva Consiliului UE, la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), în legătură cu neacceptarea României de a deveni membră a spațiului Schengen la Consiliul Justiție și Afaceri Interne (JAI) din 8 decembrie 2022, ca urmare a opoziției Olandei.

"Nu putem accepta ca un singur stat să sfideze Tratatul Uniunii Europene și legislația Schengen și să blocheze, la periferia Uniunii Europene, o națiune de peste 20 de milioane de cetățeni europeni", a justificat europarlamentarul, calificând acest act ca fiind "profund nedrept și discriminatoriu".

Documentele au fost depuse și înregistrate luni 6 februarie la Tribunalul UE, care este o instanță specializată a CJUE, cu sediul la Luxemburg.

Tomac a explicat că acțiunea să nu oprească procesul de negociere a României cu Austria și nici al Bulgariei cu Olanda. "El doar va scoate în evidență lipsa de loialitate a unor guverne și instituții europene față de Tratat și legislația europeană" și, consideră el, "va obliga Consiliul Uniunii Europene să adopte decizia corectă de acces al României și Bulgariei în spațiul Schengen, proces amânat nejustificat de mai bine de 12 ani".

Eugen Tomac explică, într-un comunicat de presă, că este vorba de o acțiune în anulare, care își are temeiul în art. 263 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). El cere Curții să constate nelegalitatea deciziei implicite în urma votului de pe 8 decembrie 2022, prin care Consiliul decide împotriva aplicării integrale a dispozițiilor acquis-ului Schengen în România. Această decizie nu a fost publicată în Jurnalul Oficial al UE, cum a fost cazul deciziei de primire a Croatiei, însă reprezintă în continuare un act atacabil potrivit art. 253 din TFUE.

Drept rezultat, dacă decizia prin care României i se refuză aderarea la Spațiul Schengen va fi considerată una nelegală prin anularea acesteia de către Curte, un nou vot cu privire la aceeași decizie nu va mai putea fi un vot politic, ci un vot tehnic, care să țină cont strict de condițiile de evaluare Schengen, pe care România le îndeplinește, respectiv va fi un vot pozitiv.

Tomac susține că principalul său argument se regăsește în Tratatul de aderare, care prevede în protocolul 1, art. 4 alin. (2) că "Dispozițiile acquis-ului Schengen ... se aplică pe teritoriul fiecăruia dintre aceste state membre numai în temeiul unei decizii europene adoptate de Consiliu în acest sens, după verificarea, în conformitate cu procedurile de evaluare Schengen aplicabile în materie, a îndeplinirii pe teritoriul respectivului stat a condițiilor necesare aplicării tuturor partilor în cauză din acquis".

"Evaluarea a avut loc și rezultatul acesteia a fost favorabil. Astfel, din modul în care este formulat acest articol, Consiliul are obligația de a pronunța o decizie favorabilă. O altfel de interpretare ar face ca acest articol să devină absurd, pentru că o evaluare nu ar mai avea niciun rol, dacă, indiferent de rezultatul acesteia, decizia Consiliului rămâne una arbitrară, politică. O altfel de interpretare ar putea duce la situația absurdă în care un stat care a fost evaluat negativ poate primi un vot pozitiv pentru aderarea la Spațiul Schengen", explică în continuare Tomac.

El mai invocă, între altele, principiul cooperării loiale între statele membre și principiul cooperării loiale între instituțiile Uniunii conform TFUE, libertatea de circulație a persoanelor și a marfurilor din același tratat, principiul egalității de tratament și principiul nediscriminării din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.

În fine, Tomac precizează ca, pentru acțiunea în anulare, există două tipuri de reclamanti: reclamantii privilegiați, care sunt statele membre, Parlamentul European, Consiliul și Comisia; și reclamantii neprivilegiați, adică persoanele fizice, care trebuie să demonstreze un interes direct cu privire la actul atacat. Deși a făcut demersuri prealabil acțiunii la Curte - scrisori trimise către prim-ministrul României, către toți prim-ministrii statelor membre, către președinta Parlamentului și către președinta Comisiei - pentru susținerea unei acțiuni la CJUE, nu a obținut deocamdată susținerea acestor reclamanti privilegiați. În aceste condiții, Tomac a argumentat că, în calitate sa de deputat în Parlamentul European, îndeplinește, în mod personal, un interes direct și legitim care îi permite să acționeze Consiliul din postura de reclamant neprivilegiat.